

מה אהבתי

מאריכין לו ימיו ושנותיו

לזכר נשמתם של מ"ה קדושי מירון תשפ"א

"כל המשלים פרשיותיו עם הציבור, מאריכין לו ימיו ושנותיו"

למה מקריבים קרבנות?
בעין הפרשה

קשר עם הספר, גם בבין הזמנים
מתחילים משמות

משקיעים זמן ומקבלים בלימוד
ואלה שמות

מה תקנתו של מי שחטא?
רצון השם

מלאכה זו של לימוד זכות, מהקשות שבמשכן היא. לעיתים מציאת צד הזכות קשה היא על הצדיק, כעין מה שאמר הכתוב "אם יש מלאך מליץ אחד מיני אלף להגיד לאדם ישורו", אך כבר גזר הקב"ה כי אפילו אם אין מוצאין בחוטא כי אם זכות אחת מיני אלף, והוסיפו והפליגו חז"ל במסכת יומא כי אף אם באותו המלאך עצמו יש תשע-מאות תשעים-ותשע חלקים של חובה ורק אחד חלקי-אלף לצד הזכות, הרי ניצול על ידו החוטא ויוצא מכף החובה לכף הזכות, חוזר הוא אל השם יתברך וזוכה להאיר את נשמתו באור יקרות כבראשונה ואף למעלה מכך.

שהרי כאשר מצוחצחת היא הנשמה וזכה, הרי היא שבה ומקבלת "תוספת שבת", של אלף אורות, אותן אלף אורות שנלקחו ממשנה רבינו בחטא העגל שבים אליו בשבת, ואף הוא שב ומעטר את ישראל בכתריהם, שנלקחו מהם בעת חטא העגל, ומכאן הלימוד ל'תוספת שבת', שעליה ועל מתנת השבת נאמר: ישמח משה במתנת חלקו

גם כאשר בני ישראל במצב ירוד ביותר, הרי שמשנה רבינו מתאמץ ומוצא בהם זכות, מעניק להם את כתריהם, מעורר ומשיב את ליבם לאביהם שבשמים, בבחינת משכן ובבחינת שבת שהיא מעל לחטא. דווקא בזמנינו, שאנו אחר החורבן של בית שני ואין לנו כהן ולא מקדש, ולא דמות מקדש; אדרבה - גדול כבוד הבית האחרון, של התשובה שאנו שבים אליו יתברך, ומתעלים ושבים אליו באמת, להיות משכנו בתוכנו.

(מעובד על פי דברי האריד"ל וליקוטי הלכות)

בתחילת פרשתנו אנו מגלים כי לכל דיבור, קדמה קריאה בחיבות: "ויקרא אל משה וידבר ה' אליו". ומתי נאמר פסוק זה? אחר גמר הקמת המשכן. כפי שידוע (סוטה ט.) כי המשכן נגזר בשלימותו תחת ההיכל במקדש ראשון. ממילא, כוחו של המשכן נותר עמנו, ומכאן אנו מגיעים לקריאת החיבה שקדמה לעבודת הקרבנות ולעבודת השם שבכל הדורות. כי כפי שבזמן המקדש היה גנוז המשכן תחתיו והמשיך כוחו להשפיע על בני ישראל, כך בכל דור ודור, זוכים אנו לרועה שבונה כביכול, באופן רוחני, את המשכן, ועיקר מגמתו היא להשרות את השכינה בלבבות בני ישראל.

תינוקות של בית רבן יונקים את הבל פיהם שכידוע אין בו חטא, מאותו משכן שבונה הרועה הרוחני. לכן, כשמתחיל התינוק לקרוא ולהיכנס לעולמה של תורה, מרגילים אותו מיד בפסוקי פרשת ויקרא אל משה, כי משם תהיה חיותו הרוחנית שואבת - מאותו משכן גנוז, ומאותה התעוררות להשראת השכינה בכל דרא ובכל נפשא על ידי אתפשוטא דמשה - באמצעות הרועה של אותו דור, שהינו בבחינת 'משה' - שמתעוררת בכל דור ובכל נפש. מאין כוחו של אותו צדיק, להקים משכן עבור השכינה בדורות שפלים שלא זכו למשכן בפועל? מנין שואב הוא את הכוח להקים משכן? אין זאת, כתבו הספרים הקדושים, אלא משום שהוא יושב ורואה בלבו אך טוב בישראל, דן את עדת בני ישראל לכף זכות ומוצא במ נקודות טובות של אור ומעלה אותם לכף זכות. בכך, הוא מחזיר את נשמותיהם אל הקב"ה כשהן זכות וצחות, וזוכה הוא לבנות בלבם-של-ישראל, משכן לשכינה.

פתח דבר

הרה"ח רבי מאיר נחמן אלהרד שליט"א ראש כולל 'קדושי מירון'

נך זונים לאלף אורות ולנחתי השבת

לסיים טיפין טיפין

כשנשאל מרן הגר"ח קניבסקי זצ"ל אודות קטן שאינו יכול לסיים את כל הפרשה שמו"ת, השיב בכתב ידו: "יש לחנכו שיעביר כל הפרשה - אמנם לא בבת אחת". ובפעם אחרת הבהיר כי "לא ראינו" שיקלו לקטן שהגיע לחינוך להעביר רק מחצית הפרשה. משמע, שסבר כי על קטן לומר את כל הפרשה שמו"ת, אך אין לכפותו לומר כל השמו"ת בבת אחת, אלא אף למקוטעין.

הפרשה שמו"ת ואימתי ישולם נגדם משנה ותלמוד? לזה הבטיחו שלא יחוש שיאריכו לו ימיו ושנותיו להשלים נגד הקריאה הלזו במשנה ותלמוד. כלומר, הזמן שמושקע בקריאת שמו"ת, חוזר אל האדם שמניחין לו עוד זמן מן השמים ללמוד משנה וגמרא.

וכפתור ופרח יעלו הדברים עם דברי רבי יוסי במשנה באבות: "והלומד על מנת לעשות, מספיקין בידו ללמוד וללמד לשמור ולעשות".

ואלה שמות

הלכות, טעמים ומנהגים בקריאת שניים מקרא ואחד תרגום

שמו"ת מסוגל לתוספת זמן לימוד

בספר מגיד תעלומה להרה"ק ה"בני יששכר" כתב: "והנה אנחנו מחייבין אותו לקרות ג"כ

מתחילים משמורת

עצות והיגדים על מצוות קריאת שניים מקרא ואחד תרגום

יבואו טהורים ויתעסקו בטהרות

רבות לימדנו והזהירונו רבותינו, על החובה לשמור על קשר תמידי ועקבי עם התורה, ושאינו להסיח דעתנו ממנה אפילו לא לרגע אחד.

"התעייף עיניך בו - ואיננו"

אחד הפסוקים היותר מוכרים עליהם מתבסס ענין זה, הוא מאמרו של החכם מכל האדם במשלי (כג, ה) "התעייף עיניך בו - ואיננו", וכפירוש רש"י (ברכות ה.) אם תכפול וסגרת עיניך בתורה, היא משתכחת ממך.

אולם השאלה מתבקשת ומצריכה ביאור, היכן נכתב פה בפסוק סגירת עינים מהתורה, היאך מתקשרת המילה "התעייף", עם כפילת וסגירת העינים?

יעיין האדם ויחפש הסבר. יפתח גם מסכת מגילה (יח:.) שם מופיעה שוב אותה מימרא (בהקשר למעשה הידוע על רבי מאיר שהלך לעבר שנה בעסאי, והוצרך לכתוב מגילת אסתר מלבו בעל-פה), אך גם שם חסר טעם וביאור. רש"י הקדוש כופל דבריו, וחוזר וכותב שוב את אותו רעיון: "אם תכפול עיניך ממנה, הרי היא משתכחת ממך כהרף עין". אך עדיין צריך ביאור היאך מצאו חכמינו במילה 'התעייף', רמז וקשר ל'כפילת' וסגירת העינים!?

אולם דברי תורה עניים במקומן ועשירים במקום אחר (ירושלמי ר"ה פ"ג ה"ג.) ובדברי הגמרא במסכת סוטה (לה.), שם הובאה

דרשה זו בשלישית, מוסיף רש"י מספר תיבות שמעניקות את ההסבר המיוחל. וכה מבאר רש"י: "התעייף - לשון כפול. וְכַפְלָתָּ (שמות כו, ט), מתרגמינן 'ותיעוף', שאם תכפיל עיניך לסתום עין בהיסיח הדעת מהסתכל בהן, מיד - ואיננו".

רש"י הקדוש משרטט לנו את הדרך בה הלכו חז"ל בדרך לדרשה זו. רש"י שולח אותנו לפסוק מוכר, אותו קראנו לא מזמן בפרשת תרומה: "וְכַפְלָתָּ אֶת הַיְרֵיעָה הַשְּׂשִׁית אֶל מוֹל פְּנֵי הָאֵהָל", ועלפי התרגום שלו - 'ותיעוף ית יריעתא' (ויש גורסים: וְתַעֲיֵף), מצא מקור ודרך לבאר לנו את משמעות דרשת חז"ל על הפסוק במשלי. כי אחר שלמדנו שהתרגום של 'וְכַפְלָתָּ' הוא 'ותיעוף', הרי שהעוצם עין, וכופל את שמורות עיניו אחד על השני, נקרא 'התעייף' (- התכפול). ומכאן ראו חז"ל מקור לדרוש ולפרש: 'התעייף עיניך בו' - אם תכפול ותסגור עיניך, ואיננו. כי הסוגר וכופל את עיניו ועפעפיו מן הספר, מסכן את עצמו בשכיחת תלמודו (וראה מהרש"א בברכות).

המפרשים מציינים כי גם בפרשת פקודי, אותה קראנו בשבוע שעבר, חוזרת ומופיעה תיבה דומה, בהקשר לגודלו של החושן: "רְבֹעַ הָיָה כְּפֹל" (לט, ט), שגם כאן תרגם אונקלוס: "מְרַבֵּעַ הָיָה עֵיף" (וכך גם בפרשת תצוה - כח, טז).

...

למדנו מה רב ונשגב כוחו של התרגום, מה מעלתו ומה חשיבותו. מילה אחת עלומה, בלבה של פרשת תרומה, תיבה אחת בתרגום של פרשת פקודי - יש בה כדי לפרש ולהאיר את עינינו להבין אל נכון את דברי רבותינו.

מכחה, בזכותה של אותה תיבה בתרגום, אנו זוכים לפירוש נפלא בפסוק: "התעייף עיניך בו - ואיננו". וממנו אנו למדים כמה צריך להיות שקודים בתורה ללא הרף והפוגה, לשמור על העינים לבל יסגרו, ולהזהר על דברי התורה שלא ישכחו.

ואגב אורחא, הרי לנו גם צוהר מופלא לידע באיזו דרך דרכו חז"ל בעמקי דרשותיהם ואגדותיהם בתורה שבעל-פה. הזדמנות להבין ולדעת באיזו דרך הלכו רבותינו וכיצד שאבו חז"ל מתוך פסוק באמצע ספר משלי, מקור וסמך על חובת הרציפות בתורה.

מפליא לראות ונפלא לגלות איך שהתורה הקדושה כולה 'מקְשָׁה אֶתְּךָ זָהָב טָהוֹר'. הפסוקים והתרגום, המשניות והתלמוד, הנביאים והכתובים - כולם ניתנו למשה בהר

סיני (ברכות ה. ומגילה ג.) וכולם משלימים זה את זה.

...

ולסימא דמילתא, נציין נקודה חביבה שהתחדדה בס"ד תוך כתיבת הדברים.

הנה היו שביארו את דרשת חז"ל, על הפסוק "התעייף עיניך בו", ש'התעייף', מלשון 'עפעפיים', והיינו שמכאן ראתה הגמ' לדרוש ולקשור בין 'התעייף עיניך' לבין סגירת העינים וה'עפעפיים'.

כך למעשה כותב רבנו המלבי"ם (משלי שם), אלא שיש אשר הרחיקו לכת והגדירו את דבריו כ"דעה אחרת ופירוש אחר", כביכול 'חולק' ולא מסכים עם דרכו של רש"י בביאור הגמרא.

אולם לאור כל האמור, אפשר דלא פליגי, כי מסתבר ששם וכינוי זה 'עפעפיים', ניתן להם מטעם זה עצמו, מתוך שהם נכפלות ('התעייף') ללא הרף, נפתחות ונסגרות ללא מנוחה. כידוע לכל בר נש. מה שנקרא: 'ממצמות' (מצמוץ לוקח בערך 3 עד 4 עשיריות השניה. ואדם ממוצע - ממצמץ בממוצע: 10 פעמים בדקה. בשונה מתינוקות שממצמים פחות).

ומעתה - הגם שאיננו עוסקים פה בחקר לשון הקודש - אפשר שכעת, לאור דברי רש"י במסכת סוטה (וכתבם גם

להקפיד לשמור על קשר עם הספר גם בימי החופשה, כי חלילה בסגירה קלה של העינים, מיד עלולה התורה להשתכח

בפירושו למשלי), מצאנו אגב גררא, מקור והסבר נחמד מדוע נקראו ה'עפעפיים' בשם זה, מתוך שממצמות ללא הרף, נפתחות ונסגרות ללא הפוגה. עד שלא רחוק לשער, שבסופו של דבר, הכל נובע מאותו שורש, מן התרגום של המילה 'ותיעוף' (ויש לעיין בזה עוד).

גם ב'בין הזמנים'

בימים אלו רבים יוצאים מהיכלי התורה להכנה לחג הפסח. ברוח דברי הגמרא, חשוב לזכור ולא לשכוח את הפסוק במשלי והמסר של רבותינו: "התעייף עיניך בו - ואיננו". להקפיד לשמור על קשר עם הספר גם בימי החופשה, כי חלילה בסגירה קלה של העינים, מיד עלולה התורה להשתכח.

הקפדה על לימוד עקבי קבוע, של המקרא התרגום והרש"י מידי שבוע (שעון הקיץ מאפשר לקיים זאת ביום שישי הארוך), הינה סגולה ותקנה נפלאה, לסייע לאדם לשמור על קשר תמידי עם התורה הקדושה. 'מצוה גוררת מצוה', לימוד גורר לימוד, וע"י כך מקבלים מלא חופניים סייעתא משמים, לבל נסיח דעתנו ממנה לעולמים.

"ויקרא אל משה" - 'יבואו טהורים ויתעסקו בטהרות'.

חיים למוציאיהם

זווית אמונית בפרשת השבוע
מגדולי הדורות זיע"א ויבלחמ"א

יהודי, שומע? שלחו נך הודעה משמים!

ויקרא אל משה - "לכל דברות ולכל אמירות ולכל ציוויים קדמה קריאה לשון חיבה" (רש"י) בעיר לויבאוויטש היה יהודי שזכה לכינוי 'דער משוגענער פון לויבאוויטש' (המשוגע של לויבאוויטש). באחד הימים פנה המשוגענער למשמשי של הרבי המהר"ש זי"ע, שעניין דחוף לו והוא צריך לדבר על כך עם הרבי. הללו שהכירו את טיבו - לא נתנו לו בשום פנים ואופן להיכנס ב'יחידות' אל הרבי.

פעם אחת נסע הרבי מחוץ לעיר - וקפץ המשוגענער על גגלתו של הרבי, ושוחח עמו

כשעה שלימה. ביציאתו מאת פני הקודש, כשכולו זורח מאושר, ביררו אצלו הגבאים אודות מה נסובה שיחתו עם הרבי, פתח המשוגענער וביאר להם רוב חשיבות, כי עד עתה נהנה להיות המשוגענער דלויבאוויטש, אך לאחרונה הציע לו המשוגע מויטבסק, לעבור לגור לידו כי הרבה יותר מכובד להיות משוגע של עיר גדולה ולא של עיר קטנה כלויבאוויטש. על כן, נפשו בשאלתו האם 'לותר' על הכינוי החשוב 'דער משוגענער פון לויבאוויטש' כשאין לו מי שישגי גבולו, או לעבור לעיר הגדולה, כי להיות 'שני' בעיר הגדולה עדיף מלהיות יחידי בעיר קטנה...

אמרו לו הגבאים "משוגע שכמותך!, וכי על שגינות שכאלו עכבת ובלבלת את הרבי כשעה שלימה?" נענה להם מיודיעו: "משוגע, אבער שכל דארף מען האבן" - כלומר, עם כל השגעונות שלי אבל עדיין צריך 'שכל', כלומר להיות 'משוגע עם שכל', ועל כן עלי לבוא לחלות את פני הרבי ולשאלו כדת מה לעשות...

הגה"ח ר' מענדל פוטערפאס זצ"ל היה מספר סיפור זה בבכיות גדולות, באמרו: "רבות יש לנו להתבונן אם שאלותינו לפני הרבי, ובקשתנו לפני בורא עולם, אינן בעסקי כבוד כאותו משוגענער, שכל עסקיו היו בעסקי כבוד המדומה, לפי דמיונותיו ש'כבוד

גדול' יש בכינוי 'משוגענער' היחיד. ועוד ייאמר, שהעולם נברא 'עולם שנה נפש', וכמו שיש משוגענער ב'נפש', כן יש ב'שנה' - לכל איש יש זמנים שהוא בבחינת 'משוגענער' - יזהרו נא לכה"פ לנהוג בשכל, לא לאבד את כל המדרגות והקניינים... וכמה שיזו משגת ומגעת יישאר על עמזו ולא ייפול לעמקי שאול ל"ע"...

הוסיף ע"כ הרה"צ רבי אלימלך בידרמן כי שמע מת"ח מופלג, לבאר את הפסוק: "בצרה קראת ואחלצך אענך בסתר רעם אבחנך על מי מריבה סלה", ותמוה, שהרי ניסיון ד'מי מריבה' לא היה אלא פעם אחת בדור המדבר, ומדוע אומר 'אבחנך על מי מריבה סלה' - שהוא ניסיון ומבחן לעולם ועד, ומבאר: שקאי על כל איש ישראל בכל הקורות אותו. פעמים נכנס האדם למצב קשה בהסתרה, קושי וייסורים, חולי או שאר צרות, או שאי מי ביזהו או היכהו, באותה שעה ישנם שני מיני אנשים: יש מי ש'מכה' את עצמו או סובביו מתוך רוגז ועצבון רוח, ויש מי שרואה בכך כי 'מדברים' אליו מן השמים, או שהוא מדבר לשמים בדיבורי אמונה ובטחון: "אבי שבשמים! ידעתי גם ידעתי, כי שלחת לי בזה 'הודעה' מן השמים, ואף אם איני יודע מה - הנני מאמין שהכל לטובתי!..."

(באר הפרשה)

בעין הפרשה

מבט והגות לפרשת שבוע

מדוע הצטוו בני ישראל להקריב קרבנות?

חומש ויקרא שלפנינו פותח צוהר לעולם שנעלם מאיתנו. טרם זכינו, ועל כן מימינו לא חוינו הקרבת קרבן ולא חזינו בעבודת כהנים בבית המקדש.

מהו קרבן? מה מהותו? מתי החל הכל? ימי הקרבנות - כימי האנושות. ביטוי טבעי לרחשי אדם והגיגי ליבו. אך בשונה מעובדי האלילים שהקריבו קרבנות וערכו תפילות, לקרבן שלנו יש מטרה אחרת. והמטרה - היא שמבדילה בין עובדי הקב"ה לעובדי אלילים. מדוע לא נאסרה הקרבת קרבנות - אם היה זה פולחן כה מקובל בחוקות עכו"ם? משום שיהיה

עלינו להימנע ממעשים רבים אם נתרחק מכל דבר, שאחרים השתמשו בו לרעה.

מהות הקרבן האמיתית, היא להקדיש את המקריב עצמו קודש להשם. את לבו, גופו, וכל תאוותיו - כולל השפלות ביותר - ל"לחם אשה להשם". מסיבה זו נבחרו הבהמות הכשרות, שמהוות חלק ממאכל האדם, כדי שבעת הקרבתן אכן יהיה קשר בין המקריב לבין הקרבן, וכך יוכל להקדיש את כל גשמיותו ולהתעלות ברוחניות תוך כדי ההקרבה.

קרבנותינו קרבים אפוא להשם, לאותה הנהגה אלוקית שאיננה חפצה במות הרשע, אלא בשובו מדרכיו וחייה. השם הוא מקור החיים, ממנו כל עתיד, הוא מוכן בכל עת לתת חיים חדשים ולהעניק כוח חדש ועתיד חדש. משכך, אדם מוסר את נפשו למיתה, כדי לזכות מידי הקב"ה בחיים חדשים. הוא מתמסר להשם ובתמורה מתקדש על ידו ומתעלה לחיי קודש עלי אדמות... אדם אינו מקריב בהמה, אלא הוא את עצמו הוא מקריב באותה בהמה ומתמסר כולו לאש דת של רצון השם, כפי שנכתב בתורה.

הקרבנות, הם ריח ניחוח, ביטוי קלוש ורמז בלבד להיענות לרצון השם. הקרבן עצמו עדיין אינו ניחוח, אך הוא "ריח ניחוח", רומז

לנחת הרוח שהקב"ה ימצא בחיינו, מלמד כי רצוננו לעשות את רצונו.

וכך אמרו חז"ל במדרש: "זירח השם את ריח הניחוח", הריח ריחו של אברהם אבינו עולה מכבשן האש, ריח של חנניה מישאל ועזריה עולה מכבשן האש וכו'. משמע, כי בני אדם המקריבים קרבן, מוסרים את נפשם כדי לעשות את רצון השם, וריחם-שלהם הוא שעולה השמימה.

אברהם אבינו עלה להר המוריה, ואמר לנערי: "שבו לכם פה עם החמור... ונשתחוה ונשובה אליכם". ונשתחוה, אומר אברהם, ומביע בכך את כוונתו להביא קרבן. לא את הבהמה יביא קרבן. את עצמו יקריב. את חייו. את כוחו. את גופו. את כל ישותו יעלה עם הבהמה על מזבח השם, את כולו יטיל עלי ארץ לפני ה' כקרבן. רק איש כבלעם יאמר לאיש כבלק "התיצב על עולתך" - עמוד בזקיפת קומך על יד קרבנך, שכן קרבנו אינו מעשה של השלמה מוסרית שהאדם עושה עם עצמו, אלא זבח שמטרתו להכריע כוח עליון בדרך מאנית. לעומת זאת, היהודי סומך את שתי ידיו על הקרבן, והרי הוא מטיל עצמו בכל כוחו על קרבנו, שכן את כל אישיותו הוא מוסר בקרבנו, ומקדיש מעתה את כל ישותו לכל ענין אלוקי עלי אדמות.

(מעובד ממספר מאמרי הרש"י הירוש)

משיב דבר

רצון השם בעומק הפרשה

שפלות הרוח חשובה מקרבנות

א"ר יהושע בן לוי בא וראה כמה גדולים נמוכי הרוח לפני הקב"ה, שבשעה שבית המקדש קיים אדם מקריב עולה שכן עולה בידו, מנחה שכן מנחה בידו, אבל מי שדעתו שפלה מעלה עליו הכתוב כאילו הקריב כל הקרבנות כולם, שנאמר זבחי אלקים רוח נשברה... (סוטה ה:)

ואמר ריב"ל בא וראה כמה גדולים נמוכי הרוח, שבזמן שבית המקדש קיים אדם מקריב עולה שכן עולה בידו, מקריב מנחה שכן מנחה בידו, אבל מי שדעתו שפלה מעלה עליו הכתוב כאלו הקריב כל הקרבנות, שנאמר זבחי אלקים רוח נשברה, ולא עוד אלא שאין תפלתו נמאסת, שנאמר לב נשבר ונדכה אלקים לא תבזה, פירוש דבר זה, כי מי שרוחו נשברה כאלו הוא מבטל עצמו מן המציאות לגמרי, ודבר זה עצמו כמו כל הקרבנות, שאין ענין הקרבנות רק להודיע כי הוא ית' הכל ואפס זולתו, ולפיכך שוחטין ומקריבין אליו הקרבן, ודבר זה מבואר במקומות הרבה כי זה ענין הקרבן, וכאשר רוחו נשברה בקרבן כאלו הקריב כל הקרבנות, שכל הקרבנות ביחד מורים כי הנמצאים כולם אינם נחשבים אפס זולתו ית', ועל זה באים כל הקרבנות על פי הוראה הזאת, כי אין קרבן אחד מורה רק על דבר מיוחד עד שבכל הקרבנות נשלמה הוראה זאת...

(מהר"ל, נתיב הענוה פרק א')

מי שחטא יסדר בפיו תורת הקרבנות

וזה לשון אחי הגדול מהר"י סג"ל בהגהת יש נוחלים. והנה על פי הדברים האלה אומר אני מי שחטא וחטא שחייבה עליו התורה קרבן, אף אם עשה תשובה גדולה עם כל זה יזהר שיעסוק בפרשת הקרבן הבא על אותו החטא, כדי שיהא כפרתו שלמה, כי מאחר שקבלו החכמים ע"ה שיש תקנה לזה, כמו שאמרנו, כל העוסק בפרשת חטאת וכו', וגם במדרשים הזהירו על זה, אין אנו רשאים להתעצל מלגמור כפרתנו, וכל המרבה לשוב זכות הוא לו. ופרשיות הקרבנות הם פרשת עולה מנחה שלמים חטאות קרבן עולה ויורד תודה. וראיתי לסדרם הנה סדור הגון, כי לא ראיתם מסודרים כן בשום מקום, וגם בשביל דברים שנתחדשו בהם. עולה מתחלת פרשת ויקרא עד

ונפש כי תקריב, ומתחילת פרשת צו וגו' עד לא תכבה. והנה פסוק ולבש הכהן מדו בד וגו' שבפרשה זו שהיא מצות תרומת הדשן... יאמר עם הפרשה ולא יאמרנו לשם עבודתו אלא כקורא בתורה... ואם ירצה לקרות את שתי פרשיות החטאת בויקרא לא יתכוין בשתייהן לשם חובה, רק על כל פנים באחת מהן יתכוין כקורא בתורה, דלא לחזי כמקריב שתי חטאות על חטא אחד... והנה קרבן עולת בהמה ושלמים הצריכן הכתוב מנחה ונסכים, על כן לאחר שקרא פרשתו יתרון יקרא פרשת מנחתם ונסכיהם בסדר שלח לה, ואם לא יאמר פרשת מנחה ונסכים איך יתכן לומר אחר כך יהי רצון מלפניך כאלו הקרבתי עולה בזמנה או שלמים בזמנם, ואם הקריב עולה בלא מנחה ונסך הייטב בעיני ה'...

והנה מעתה נזכור ענין הקרבנות ועל מה הם באים, העולה באה על מי שעבר וביטל מצות עשה או על חטא שחטא בהרהור הלב, ישוב בתשובה בחרטה ובעזיבת החטא,

שיחשוב אדם בעשותו כל אלה כי חטא לאלקיו בגופו ובנפשו, וראוי לו שישפך דמו וישורף גופו לולא חסד הבורא שלקח ממנו תמורה כופר הקרבן הזה

והתודה את אשר חטא עליו כמו שמתודה בשעת הקרבן, וכך יהא אומר, אנה ה' חטאתי עויתי פשעתי ועברתי ובטלתי מצוה פלונית, והנני שב בתשובה שלימה לפניך, ועזבתי דרך רשע וחיש לי ישע, וכפר נא לחטאים ולעונות ולפשעים שחטאתי ושעויתי ושפשעתי, ככתוב יעזוב רשע דרכו ואיש און מחשבותיו וישוב אל ה' וירחמו ואל אלקינו כי ירבה לסלוח, ואחר כך יקרא פרשת העולה ויכוין בלבו שתהא עסק אמירת הפרשה במקום עסק ההקרבה, לכפר על אותו עון שחטא, כמו שצריך לכוין בשעת הקרבת הקרבן... וכן פרשת אשם תלוי יש לאמרה בכל יום אף אם אינו חייב בה בודאי, מפני שהוא בא גם בנדבה, כמו שאמרנו רז"ל שהחסידיים הראשונים היו מתנדבים אשם תלוי בכל יום חוץ ממחרת של יום כפורים...

(של"ה הק' מסנת חענית)

התפילה תשלום לנפש תחת הקרבנות

כל תשא עון וקח טוב ונשלמה פרים שפתינו, אמרו ישראל רבוננו של עולם, בזמן שבית המקדש קיים היינו מקריבים קרבן ומתכפר, ועכשיו אין בידינו אלא תפלה, טו"ב בנימטריא י"ז, תפלה י"ט ברכות, הוצא משם ברכת המינין שתקונה ביבנה ואת צמח דוד שתקנו אחריו. ור' סימון אומר וקח טוב בנימטריא נפש, אמרו ישראל כשבית המקדש קיים היינו מקטירים חלבים ואימורין ומתכפרין, ועכשיו הרי חלבנו ודמנו ונפשותינו, יהי רצון מלפניך שתהא כפרה עלינו, (הושע י"ד) ונשלמה פרים שפתינו.

(ויק"ד יח, יז)

החסד עם חבריו גדול מהקרבנות

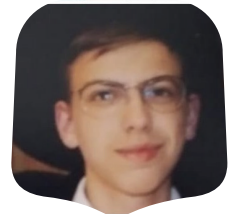
כי חסד חפצתי ולא זבח, אמר הקב"ה חביב עלי חסד שאתם גומלים זה לזה יותר מכל הזבח שזבח שלמה לפני אלף עולות יעלה שלמה, וכן הוא אומר זאת התורה לעולה למנחה, זאת התורה לא עולה ולא מנחה. פעם אחת היה רבן יוחנן בן זכאי מהלך בירושלם והיה רבי יהושע מהלך אחריו, ראה בית המקדש שהוא חרב, אמר אוי לנו על הבית שחרב מקום שמתכפרין בו עונותינו, א"ל בני אל ירע לך שיש לנו כפרה אחרת שהיא כמותה, ואי זה זה גמילות חסדים, לכך נאמר כי חסד חפצתי ולא זבח, ואומר אמרתי עולם חסד יבנה.

(ילקוט' הושע פרק ו, תקנב)

חסד הבורא עם החוטא בהקרבת הקרבנות

ויותר ראוי לשמוע הטעם שאומרים בהם כי בעבור שמעשה בני אדם נגמרים במחשבה ובדבור ובמעשה צוה השם כי כאשר יחטא ויביא קרבן יסמוך ידיו עליו כנגד המעשה, ויתודה בפיו כנגד הדבור, וישורף באש הקרבן והכליות שהם כלי המחשבה והתאוה, והכרעים כנגד ידיו ורגליו של אדם העושים כל מלאכתו, ויזרוק הדם על המזבח כנגד דמו בנפשו, כדי שיחשוב אדם בעשותו כל אלה כי חטא לאלקיו בגופו ובנפשו, וראוי לו שישפך דמו וישורף גופו לולא חסד הבורא שלקח ממנו תמורה כופר הקרבן הזה שיהא דמו תחת דמו נפש תחת נפש... והמנות להחיות בהן מורי התורה שיתפללו עליו. וקרבן התמיד בעבור שלא ינצלו הרבים מחטא תמיד, ואלה דברים מתקבלים מושכים הלב בדברי אגדה.

(רמב"ן ויקרא, א' ט')

נועם הנשמות

שניבים וגוונים מחייהם של מ"ה קדושי מירון תשפ"א
הבחור חיים ראק ז"ל

שירת חיים

כבר מילדותו בבית שמש עלה ונתעלה הילד העדין והאצילי, חיים ראק. לאחר שסיים את חוק תלמודו בת"ת, פנה לשיבת ברכת שמואל בעיר.

חבירו העיד עליו כי היה בחור מאד ייחודי, "ייחודי בדרך המחשבה שלו, ייחודי באצילות נפשו, בגאונות שלו, הכל אצלו היה בצורה שונה מכולם, אני נזכר אצלו איך תמיד בשיעורים הוא היה מפתיע את הבחורים ואת הר"מים".

עוד סיפר כי "כל שאלה שלו הייתה מאתגרת ומשמעותית, כל שאלה שלו כיוונה לראשונים ולאחרונים, כל תשובה שלו, וכל רעיון שלו היה ממש מיוחד, הכל אצלו היה יסודי ומאד מאד עמוק. לא רק העמקות שבו, עדינות הנפש שלו, כולם שמו לב לזה, אני ביליתי איתו הרבה שעות יחד ואלו תמיד היו שעות מכוננות".

על אהבתו לתורה סיפר ידידו: "בליל שבועות לפני שלוש שנים לאחר לילה שלם שבו למדנו שבעה דפים במסכת מכות ב'שטייגן' גדול לקחנו הפסקה קטנה וחיים הביט במילים הכתובות בגב הספר, "שתאיר עיני בתורתך, ותצילנו מכל מכשול" והוא אמר לי, אנחנו צריכים להלחין שיר מהמילים האלה.

ואכף הלחנו יחד שיר מדהים ברקע קולות הלימוד". משם, עלה לשיבת מיר ברכפלד במוזיעין עילית, כשהכל מהללים את מידותיו התרומיות, את התמדתו הרבה, ואת שקדנותו רוב שעות היום על התורה. מלבד זאת עזר רבות לזולתו, ואף שימח אלוקים ואנשים כשבשעות הפנאי היה מנגן, מלחין שירים ומעבד מוזיקה - כאשר לימד את עצמו לעבד ולנגן בעצמו.

"חוץ משעות הלימוד שלנו", מספר ידידו שלמד עימו ב'ברכת שמואל', "היו לנו גם שעות מוזיקליות, שנינו היינו מלחינים שירים, הוא לא רק מלחין אלא גם מעבד, החברותא שלו מהישיבה ב'מיר ברכפלד' סיפר לי שחיים היה אוסף את כל הבחורים המוזיקליים בישיבה ובשעות הפנאי עוסק איתם בשירה וואקלית ובעיסוק במכמני המוזיקה שכל כך אהב".

עם מידותיו הטובות, טוב ליבו הזך והטהור ויחסו לזולתו בהקפדה על בין אדם לחברו, עלה חיים ז"ל השמימה הישר ממירון, מהפסגה שאליה העפיל כל ימיו, ויצאה שמתו בסיום שירת חייו, בהילולא דרשב"י, מתוך שמחה של מצווה.

מהרהר אצל

פנינים מספר הזוהר הקדוש

מתוך 'אגן הסוד' בעריכת הג"ד מינאל פלג שנים"א

מעשה בעשיר שבדיקש להקריב לפני הכהן שני יונים מעשה באותו עשיר שהקריב לפני הכהן שני יונים. פשרה אלו הכהן, אמר לו, הקרבן הזה אינו שלך. הלך לביתו והיה עצוב. אמרו לו אחיו, למה אתה עצוב? אמר להם, שהכהן לא הקריב את קרבני. אמרו לו, ומה הוא? אמר להם, שני יונים, אמרו לו, והרי זה של עני, ולא שלך! שהרי כתוב, ואם דל הוא ואין ידו משנת וגו', אלא הקרב קרבנו. אמר להם, ומה הוא? אמרו לו, שור אהד.

ותמה שכל כך חמורה מחשבת החטא, ומכאן ואילך למדוהו דברי תורה, מחצות עד שיעלה היום, אמר להם, ומה כל כך חמורה מחשבת החטא? נדרתי שלא אעלה על לבי מחשבת חטא. משם והלאה מה עשה? כל יום התעסק בסחורה, ובלילה היה ישן. פשהתעורר, היה קורא לאחיו, ולמדו אותו דברי תורה, והיה לומד עד שיעלה היום, ונמצא שלמד תורה, והיו קוראים לו יהודה האחר. יום אחד פגש בו רבי יוסף סקא, והיה מפריש נכסיו, חצי לעניים וחצי לסחורה על הגם עם אותם אנשים שפורשים לימים, והיה יושב ולומד תורה.

'הקניני' אלו בני יתרו, שעשו קן במדבר כדורו, כדי ללמד תורה. פתח ואמר, (שמואל א טו) ויאמר שאול אל הקניני. מי הוא הקניני? אלו בני יתרו, חמיו של משה, שעשו קן במדבר כמו הדרור הזה, כמו שצאמר (תהלים כב) ודרור קן לה, כדי ללמד תורה. שתורה לא צריכה תפגוקים ולא סחורה, אלא לעמל בה יומם ולילה. משום כך נסעו למדבר מהענג של יריחו. והו שכתוב (שופטים א) ובני קניני התן משה עליו מעיר התקרים וגו'.

במה עשה חסד עם כל בני ישראל ואמה עשית חסד עם כל בני ישראל. משום שנתן למשה להנות בביתו, ומשה היה כלל של כל ישראל. ועוד, משום שלמד פרושה אחת ויתר בתורה, וקנה עשה חסד עם ישראל.

ובדייקא בא ענין זה במלחמת עמלק למה בא הדבר הזה כאן במלחמת עמלק? אלא אמר שאול, כשאצאו ישראל ממצרים, מכל שאר אמות העולם לא היה מי שיודג עם ישראל לקטרג להם, אלא רק עמלק, והוא עשה רע לישראל וערף בהם קרב, ואמה הקדמת להם שלום ועשית חסד עם כלם, ומשום כך אין אמה קדאי להתחבר עמהם.

מיתרו למדנו שכל מי שמקריב קרבן ברצון הלב, הקב"ה מנדמן לעמתו. ולא עוד, אלא מה כתוב ב'יתרו? וישח חתן משה עלה ויבחים לאלהים, שהוא הקריב קרבן לקדוש-ברוך הוא וקא להתגיד. מה זה אומר? שמקרבנו חשוב לפני הקדוש ברוך הוא. ומשום שהוא הקריב קרבן לקדוש-ברוך הוא, כתוב ויבא אהרן וכל יקני ישראל לאכל לחם עם חתן משה לפני האלהים. לפני האלהים דוקא. מכאן למדנו, שכל מי שמקריב קרבן ברצון הלב, הקדוש ברוך הוא מנדמן לעמתו.

כמה קרבן העני חשוב לפני הקב"ה בא ראה, קרבן העני חשוב לפני הקדוש ברוך הוא, שהרי הוא הקריב לפני קרבנות לפניו, אהד הלב ודמו, ואהד אותו שהקריב. שהרי אין לו לאכל, והוא הביא קרבן. קרבן העני קול מהכל - שני תורים או שני בני יונה, ואם לא - מעט קמח, ומתכפר בו, ובאותה שעה מקריים ואומרים: כי לא בזה ולא ששן ענות עני. כל כך למה? כי קרבן העני עדיף מהכל, שהרי הוא גרם לי להיות בגורלו של הקדוש ברוך הוא, והוא גרם לי להיות בחלק של התורה. משום כך חלקתי נכסי חצי לעניים, שהרי הם גרמו לי כל זה.

עקר הקרבן כמו החטא, ולהקריב לפני הקב"ה רצון לבו ורוחו ונפשו, שזה חביב מהכל לפניו. כמו שהעני הרתיח חלבו ודמו, כך אותו הקמח מרתיחים בשמן משקה. וכך למדנו, שאפילו כל אדם מקריב את המנחה הזו על המזבח ומנחת מרתיח, משום שפמו שהחטא הרתיח את חלבו ודמו באש המצר הרע וכל איברי רתחו באש - כך הקרבן הזה כמו כן ממש, ועקר הקרבן כמו החטא, ולהקריב לפני הקדוש ברוך הוא רצון לבו ורוחו ונפשו, שזה חביב מהכל לפניו.

אשרי חלק הצדיקים שמקריבים בכל יום יום עצמם ונפשם לפני הקב"ה אשרי חלקם של הצדיקים שמקריבים בכל יום יום את הקרבן הזה לפני הקדוש ברוך הוא. ומה הוא? עצמם ונפשם שמקריבים לפניו. ואני רוצה להקריב את הקרבן הזה, וזה רוצה הקדוש ברוך הוא מאדם בעולם הזה. וגם כל זה, קרבן של הכל עדיף, כדי שיתברכו כל העולמות.

(מתוך דברי חזו"ק ויקרא ז ע"א)

ההבדל בין דיבור לאמירה

ויקרא אל משה וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמור.

את המילים וידבר ה' אליו תרגם אונקלוס: "ומליל ה' עמיה".

כך גם "דבר אל בני ישראל" מתרגם אונקלוס: "מליל עם בני ישראל".

עם זאת, את המילים "ואמרת אליהם" הוא מתרגם: "ותימר להון". באופן ישיר, ולא, דרך משל, "ותימר עמהון", לשון נסתר.

מדוע נוצר החילוק הזה, בין "עם" ל"אל" (להון) כאשר התרגום מוסב על בני ישראל ומשה המדבר אליהם?

אלא שהסיבה היא בסמיכותה של המילה. אם

היא צמודה לדיבור, הרי שהדיבור מתייחס ומתייחד לאדם מסוים. שהרי אפשר לומר שפלוני דיבר דבר-מה, אך לא לציין למי דיבר את דבריו. לעומת זאת, אמירה, היא תמיד ייעודית, עם כתובת-שיגור ברורה למאן-דהו.

וכך כתב הרד"ק בספר השרשים שלו (בשורש דב"ר), הדיבור הוא כמו אמירה, "אלא שיש הפרש ביניהם בשימוש הלשון, כי האמירה אינה מבלי סמיכה אל אחר, והדבור הוא מבלי סמיכה אל אחר, כי הוא מורה על עיקר הדיבור שהוא באדם".

יש מן המפרשים המבארים עוד, כי דיבור הוא ציווי, וביטוי למעשה הדיבור עצמו, ואמירה היא רוחנית, עמוקה יותר.

אם כן מובן, מדוע תרגם אונקלוס את המילים

"וידבר ה' אליו" בתרגום של "ומליל ה' עמיה". משום, שקדמה לכך קריאה, ואין כאן דיבור בפני עצמו, בפועל; אלא תיאור של עובדה, כי היה לקב"ה דיבור עם משה, ולכן התרגום הוא "ומליל ה' עמיה". כך גם כאשר נאמר "דבר אל בני ישראל", כאשר משה רבינו מצטווה לפנות לעם ישראל ולדבר עמם - אך טרם נאמר לו מה עליו לאמר להם, התרגום הוא "מליל עם בני ישראל".

מה שאין הדבר כן בפסוק העושה שימוש במילים "ואמרת אליהם", כאן לא ניתן לתרגם "ותימר עמהון", משום שלמשה כבר יהיה ידוע בעת האמירה, מה יהיה עליו לומר, ועל כן מתרגם אונקלוס "ותימר להון", באופן נוכח של דיבור.

אנו מברכים לפני סיפור יציאת מצרים, אולם לאחר ליל הסדר, שהגענו (כביכול) לדרגת "מתגיירים" והתקרבו להקב"ה יכולים אנו לברך: "אשר קדשנו במצוותיו וצונו".

מה מיוחד בליל הסדר, הרי את מצות "זכירת יציאת מצרים" מקיימים בכל יום, כל השנה?

רבי חיים סולובייצ'יק: יש שלושה חילוקים בין מצות "זכירת יציאת מצרים" כל השנה, למצות "סיפור יציאת מצרים" בליל הסדר:

א. מצות זכירה (כל השנה) היא לעצמו, לעומת מצות סיפור יציאת מצרים (בליל הסדר) שהיא לזולת, בדרך של שאלה ותשובה.

ב. במצות זכירה בכל השנה די בזכירת יציאת מצרים בלבד, אולם בליל הסדר - יש לקיים עפ"י מתווה שהגדירו לנו חז"ל: את הסיפור יש לפתוח בגנות ולסיים בשבח.

ג. במצות "סיפור יציאת מצרים" בליל הסדר - יש לדרוש את כל טעמי ושרשי הסיפור, (עד כדי שרבן גמליאל אומר שמי שלא אמר ג' דברים לא יצא ידי חובה), ועושים שינויים, כדי שהילדים ישאלו, בניגוד לזכירת יציאת מצרים שבכל יום, שהיא זכירה בעלמא, ללא המחשבות.

השאלות והתשובות מתוך הגדה של פסח "כי ישאלך" מאת הרב חגי ולנסקי

מדוע אין מברכים על סיפור יציאת מצרים?

רשב"א: זו מצוה שאין לה קצבה או שיעור מיוחד, ואפילו בדיבור בעלמא שידבר בענין יציאת מצרים יצא ידי חובה, אין מברכים על מצוה שאין לה שיעור מוגדר.

שיבלי הלקט: הפסקה הפותחת במלים "ברוך המקום..." ומסיימת בברכת "אשר גאלנו", משמשת כברכה.

מאירי: כיון שנפטר בקריאת שמע ובברכותיה, שיש בה סיפור יציאת מצרים.

מעשה ניסים: כיון שזו מצוה בפני עצמה. כשם שלא מברכים ברכה מיוחדת על קיום מצוה כגון ברכת המזון או תפילה, כך לא מברכים על סיפור יציאת מצרים.

פרי מגדים: כיון שניתן לקיים במחשבה את מצות "סיפור יציאת מצרים". ברכות ניתקנו רק על קיום מצוה ולא במחשבה.

חת"ם סופר: נכרי שמתגייר, מברך "על

הטבילה", לאחר שטבל. לפני הטבילה הוא עדיין נכרי ואינו יכול לומר: "אשר קדשנו במצוותיו וצונו". בתחילת ליל הסדר אנו נמצאים במצב של (כביכול) גויים, שהרי אדם צריך לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים, ועל כן אין

אזהרה

שאלות מההגדה של פסח - כי ישאלך

סיפורו של שבת

"שבת יפה שכזו, מעולם לא הייתה לי", אמר הרב

לצד ענף היהלומים המשגשג באנטוורפן שבבלגיה, פורחת בעיר גם תעשייה מפותחת של תכשיטים. גם בתחום זה השתלבו היהודים בהצלחה רבה. אליהו הוא יהודי שהיגר לבלגיה מגרוזיה, בעל חנות לתכשיטי זהב ברחוב שיש בו חנויות רבות דומות.

לפני כמה שנים נרקם קשר חם בינו ובין הרב שבתי סלבטיצקי, שליח חב"ד ורב קהילה באנטוורפן. בזכות הקשר הזה החל אליהו

לקיים כמה מצוות, כמו הנחת תפילין ושמירת כשרות. מפעם לפעם הוסיף מצווה חדשה לרשימת המצוות שכבר קיים.

אבל בתחום אחד נחל מולו הרב סלבטיצקי כישלון חרוץ - שמירת שבת. כרוב חבריו הסוחרים, גם אליהו פתח את

חנותו בשבתות. "זה יום המכירות הטוב ביותר", טען אליהו. הרב היה אומר לו שזה כסף ללא ברכה, אך ללא הועיל.

יום אחד בא אליהו אל הרב ועיניו נוצצות. "החלטתי שלא לפתוח עוד את חנותי בשבת", בישר בהתרגשות. הרב סלבטיצקי היה נרגש לא-פחות. "כל הכבוד!", אמר לאליהו ונשק לו על מצחו. עברו חודשים ואליהו דבק בהחלטתו.

יום ראשון אחד, התקשר אליהו אל הרב סלבטיצקי. "כבוד הרב, אני חייב לראות אותך בדחיפות!", אמר. "בוא", הזמינו הרב. כשהופיע היה אליהו נסער. "אני צריך תיקון, תיקון גדול!", אמר.

"במה מדובר?", התעניין הרב בזהירות. אליהו החל לספר את שאירע ביום האתמול - בשבת. זו הייתה השבת שלפני ראש-השנה האזרחי. שבת זו נקראת בפי סוחריה הזהב היהודים באנטוורפן - כמה אבסורדי - 'שבת הגדול', משום שבשבת זו הכול קונים תכשיטים לנשותיהם. היקף המכירות נוסק למעלה והרווח בהתאם.

"כל הלילה התהפכתי על מיטתי", התוודה אליהו. "המחשבה על יום המכירות הגדול שאחמיץ מחר לא הרפתה ממני. כשקמתי בבוקר חשתי כי מעיי נהפכים בקרבי. התגברתי והלכתי לבית-הכנסת. כל התפילה לא הייתי מרוכז. בשובי מהתפילה החלטתי לעבור, רק לעבור, דרך הרחוב של החנויות, להציץ ולהמשיך הלאה.

"אני נכנס לרחוב. מה אומר לך, כבוד הרב, זה היה מחזה קשה בשבילי. כל החנויות מלאות קונים עד אפס מקום. רק החנות שלי סגורה, ריקה ושוממה.

"פתאום הבחין בי חבר מחנות סמוכה. 'היי, אלי! מה קורה? פרשת לגמלאות?!', שאל בתימהון. דבריו כמו חתכו בבשרי. 'לא פותח בשבת', עניתי. הוא הביט בי כפי שמביטים באדם שיצא מדעתו. 'אני רציני לגמרי. כבר כמה חודשים אני פותח את החנות בשבת', אמרתי.

"הוא הישיר מבט לעיניי ואמר: 'שמע טוב, אלי, תן אתה לאלוקים את כל שבתות השנה, אבל שבת אחת הוא חייב לתת לך. לסגור חנות בשבת הגדול?'! אני מתפלא עליך... פקח את העיניים, ראה מה קורה כאן!', אמר והצביע על ההמון שגדש את חנותו ואת שאר החנויות.

"כמעט התפתיתי. ברגע האחרון נשאתי את רגליי ומיהרתי לביתי. נכנסתי הביתה מבולבל כולי. עשיתי לאשתי ולילדיי 'קידוש' ולפתע חשתי סחרחורת. לנגד עיני ריחפו צמידים, שרשרות, טבעות ושאר תכשיטים. חשבתי על חברי שבסוף היום יצחקו כל הדרך לבנק וליבי נחמץ. רגליי ביקשו להוליכני חזרה אל החנות.

"ברגע הזה ידעתי כי עליי לעשות צעד קיצוני. 'לא מרגיש טוב, פלטתי, 'אני הולך לנוח'. הסתגרתי בחדר-השינה. רוקנתי לתוכי חצי בקבוק וודקה וכעבור דקה או שתיים שקעתי בשינה עמוקה שממנה התעוררתי רק בערב. לשבחה של אשתי ייאמר כי לא הציקה לי בשאלות מיותרות. כנראה חשה כי דבר-מה מסעיר אותי.

"פתאום הבחין בי חבר מחנות סמוכה. 'היי, אלי! מה קורה? פרשת לגמלאות?!', שאל בתימהון. דבריו כמו חתכו בבשרי. 'לא פותח בשבת', עניתי

אליהו סיים את סיפורו. "כבוד הרב", אמר, "אני באמת מצטער על שכך עברה עליי השבת - בשכרות ובשינה. באתי אליך לבקש תיקון".

לפתע הבחין אליהו כי עיניו של הרב סלבטיצקי דומעות. אליהו החל לבכות גם-כן. "כל-כך נורא המצב? אין לי שום תיקון?!", שאל בחרדה.

הרב סלבטיצקי נזקק לכמה דקות כדי להירגע מהתרגשותו. "לא, אליהו יקירי, לא הבנת. אני בוכה על גודל העוון שלך. להפך, אני בוכה מקנאה. אתה פשוט צדיק. למעשה, אתה הרבה יותר מצדיקי, שכן 'במקום שבעלי-תשובה עומדים, אפילו צדיקים גמורים אינם יכולים לעמוד!'".

אליהו נראה נבוך. "ראה", הסביר הרב, "אני בוחן את השבת שעברה עליי ומנסה להשוותה לשבת שלך. אני קמתי בבוקר, טבלתי במקווה, הלכתי לבית-הכנסת והתפללתי בנחת וברוגע. שום דבר לא טרד את שלוות השבת שלי ושום סערה לא התחוללה בקרבי. שבתי הביתה לסעודת שבת, עם דגים, בשר וזמירות. ממש תענוג. ובכן, מה השבת תרמה לי - זה ברור לגמרי. לעומת זאת, מה אני נתתי לה, מה אני הקרבתי למענה - על כך אין לי תשובה של ממש. ואילו השבת שלך, לאחר שהיית רגיל במשך שנים לפתוח את חנותך בשבת, התגברת וחדלת מכך. והנה אתה ניצב מול כל החנויות המלאות קונים, מתלבט ומתייסר - ובכל-זאת מצליח לעמוד בניסיון העצום. יש לך מושג איזה עונג גרמה השבת שלך במרומים? כעת אתה מבין מדוע אני מקנא בך?..."

פסוק לי פסוקך

שאלות וחידודים
לשולחן השבת

כי רק ע"י "שאלות ותשובות" - יתחקקו הדברים בלב השומע (תפארת ישראל אבות, ו, 1)

||| מקרא

1. מהו לשון הפסוק? (א, ב)

א איש כי יקריב מקם

ב אדם כי יקריב מקם

ג כהן כי יקריב מקם

2. קרבן 'עולה' מביאים? (א, ג; י; יד)

א מן הבקר או מן הצאן

ב גם מן העוף

ג שתי התשובות נכונות

||| תרגום אונקלוס

1. תרגום של "ושפע אתו"? (א, יז)

א ויפלג יתיה

ב ויסק יתיה

ג ויפריק יתיה

2. הכהן המשיח, הוא? (ד, ג)

א כהן הדיוט

ב הכהן הגדול

ג כהן הדיוט שעובד עם שמונה בגדים

ד ישקר שקר

||| רש"י

1. על מה מרצה העולה? (א, ד)

א על עשה ועל לאו הניתק לעשה

ב על כריתות ומיתות בית דין

ג על מיתה בידי שמים

2. מדוע משליכין את בני המעיים בעוף? (א, טז)

א משום הקריבהו נא לפחתך

ב כי אין בהם ממש

ג מפני שניזון מן הגזל

||| אור החיים

1. בכמה מקומות קדמה קריאה לדיבור? (א, א)

א בשלש עשרה

ב בחמשה

ג בשלשה

2. חטא אדם הראשון עשה פגם (א, א)

א לכל נפש ישראל

ב לנפש רוח נשמה וגם בגוף

ג רק לנשמה

עונים זוכים

הגרלות יוקרתיות מחכות לכם מדי שבוע
התקשרו לקו 'מה אהבתי'

☎ 0795-100-200

למען היולדים שלך

מה אהבתי
לדעת את הפרשה

לנוכר נשמחם של מ"ה קדושי מירון תשפ"א

הילד מגיע בשבת עם דף הקשר מהחיידר, ואתה מוצא את עצמך מסתבך מול הפסוקים? אולי לא השקעת מספיק בחובה ההלכתית המפורשת שמופיעה בגמרא ובשולחן-ערוך. מתחברים בחזרה למקורות - משלימים כל שבוע את הפרשה שניים מקרא ואחד תרגום.

אלפים כבר הצטרפו
קוראים, לומדים זוכים. ☎ 079-5100200

